

Friedrich Hein Gotthard Höveln von

**Disputationum Ordinariarum V. Quaestiones Exhibens iuridicas Tit. I. III. IV. & V.
Lib. XIII. Digest. De Conditione Furtiva, De Conditione Triticiaria, De Eo, Quod
Certo Loco Dari Oportet, Et De Constituta Pecunia,**

Rostochi[i]: Pedanus, 1627

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn731522869>

Druck Freier Zugang

4 Themen

①

②

③

④

F. Klein (S. v. Höveln) ^{Vert.} /a

R. U. in. 1627.

10. 200
DISPUTATIONUM ORDINARIARUM V.
QUESTIONES EXHIBENS
JURIDICAS
TIT. I. III. IV. & V. LIB. XIII.
DIGEST.

DE
CONDITIONE FURTIVA, (1)
DE
CONDITIONE TRITI- (2)
CIARIA,
DE
EO, QUOD CERTO LOCO (3)
DARI OPORTET,
ET
DE CONSTITUTA PECUNIA, (4)

Quas
Deo clementer annuente,
SUB PRÆSIDIO
FRIDERICI Heins/ J.D.

Publicè ad diem 28. Aprilis defendet

GODTHARDUS ab HÖVELEN
Lubec.

ROSTOCHI

Literis Joachimi Pedani, Acad. Typogr. Anno 1627.

AD TIT. I. LIB. XIII. DIGEST.

DE CONDICTIONE FURTIVA.

Condictio furtiva est actio personalis, civilis, qua dominus intendit, à fure, aut ejus herede, rem furto ablatam sibi dare oportere. *Wesenh. in par. ff. b. n. 5.* Quibus, contra quos, & quando hæc detur actio, brevibus explicabunt subjectæ tituli nostri quæstiones.

I.

AN in re furtiva soli domino condictio competat? R. Solum domino eam competere, cui res subrepta est, vel heredi ejus. & quamdiu rei subreptæ dominus manet. *l. 1. l. 10. §. 2. §. 3. & l. seq. ff. b. t. l. eum, qui. 14. §. qualis. 16. ff. de Furt.* Quod in hac condictioe speciale est, cum regulariter dominus non possit rem suam condicere. *§. sic i. taq. 14. Inst. de act. l. ult. §. ult. ff. Usufr. quemadm. cav. Cujac. in comm. suo super C. nec non in par. ff. & C. h. Adde eund. ad l. si debitor. 79. ff. de Furt. in suo Papin.*

II.

An is, cujus ope, consilio furtum factum est, teneatur condictioe furtiva? R. Non teneri. *l. proinde. 6. ff. b.*

III.

Si pro fure damnum decisum sit; (Pro fure damnum decidere est de furto pacisci. *Cujac. 10. obs. 11.*) Utrum decisione illa etiam condictio furtiva tollatur? R. Condictioem furtivam decisione illa non tolli, sed furti actionem tantum. *l. si pro fure. 7. in pr. b. Junge gl. ad l. si duo. 13. §. idem Julianus. 2. in verb. condictioia. supr. de Furejur.*

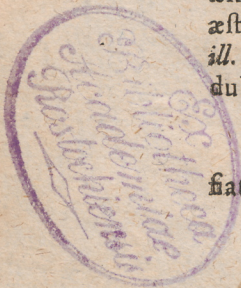
IV.

Re post moram debitoris perempta; Utrum ipsa res, an ejus æstimatio peti debeat? R. Rem peti debere: quia res debetur, non æstimatio. *l. si servum. 91. §. ult. ff. de V. O. Tibi Cujac. in comm. suo ad ill. tit. Ceterum quod ex l. in re furtiva. 7. in fin. pr. b. moveri solet dubium, resolvit Pacus cent. 4. ἐναυλοφ. 9. 25.*

V.

Si ex causa furtiva res condicatur, cujus temporis æstimatio fiat? R. Id tempus spectandum, quo res unquam plurimi fuit.

l. 8.

201
l. 8. §. 1. l. 13. ff. b. t. ubi Cujac. in not. solenn. quemadmodum & ad
l. ult. inf. de condict. tritic. tum ad l. 59. ff. de V. O. in comm. suo ad ill.
tit.

VI.

Num condictio furtiva in heredem in solidum detur? R. Con-
ditionem furtivam aduersus furis heredem regulariter in soli-
dum non dari, sed tantum in id, quod pervenit. arg. l. 3. §. pen. ff. de
pecul. l. 3. §. fin. l. 5. l. 6. §. 4. ff. Rer. amot. l. ult. C. eod. l. si plures 17.
§. 1. l. in heredem. 26. ff. de dolo malo. Cujac. 7. obs. 37. & 13. obs. 37. &
ad d. l. 5. ff. Rer. amot. in suo Papin. nec non ad l. si mulier. 21. §. pen.
eod. tit. in suo Paulo. ubi cum allegatis textibus in conditione. g. b. t.
conciat.

VII.

Si rem furtivam dominus purè alteri leget; An heredi domi-
ni condictio detur? R. Non dari, quia dominus ejus non est, cum
dominium factò testatoris ab eo discesserit. l. frve. 10. §. ult. b. Sed
nec furti actio ei suo nomine dabitur, quasi sibi furto factò, cum
nihil heredis intersit, re alij legata & acquisita; & furti actio de-
mum illi detur, cujus interest. l. is, cujus. 85. ff. de Furr. Cujac. ad l.
sed nec. u. ff. b. t. & ad l. sed & 8. ff. de serv. corrupt. utrobique in suo
Paulo.

VIII.

Si rem furtivam dominus purè alteri leget; An legatario, de-
functo domino, in furem detur condictio furtiva, si fur adhuc eam
rem contrectet? R. Conditionem furtivam legatario non dari,
cum ei furtum factum non sit, & condictio furtiva non detur, nisi
ei, cui res surrepta; sed vel vindicare rem furtivam, vel ad exhiben-
dum agere. d. l. sed nec. u. ff. b. vel etiam furti in duplum actione le-
gatarium rectè experiri, si fur adhuc eam rem contrectet. l. si domi-
nium. 47. (ubi Cujac. in not. solenn. & ad l. 38. §. 1. de leg. 1. in comm.
suo ad ill. tit.) l. si is, qui. 66. §. 1. ff. de Furr. Adde eund. Cujac. ad
quast. prac. locis.

IX.

An detur condictio furtiva ei, cujus amplius non interest, o-
lim tamen interfuit, v. g. si servi furtivi sub conditione legati no-
mine, heres conditione pendente, conditione furtiva egerit, lite
autem contestata conditio existat; An condictio expiret, quod jam
non intersit petitoris hominem recipere? R. Conditionem furti-
vam ei, cujus jam non interest, licet aliquando interfuerit, non
dari: Deniq; in specie proposita, ubi lite contestata conditio exti-
tit, conditionem furtivam expirare. l. si servus. 14. in pr. ff. b. t. ibique
Cujac. in suo Juliano.

A 2

Quan

X.

Quanti rem furtivam sub conditione legatam & extinctam, si pendente conditione iudicetur, iudex æstimare debeat? R. Tanti eam æstimandam esse, quanti eam rem, si reddita fuisset, heres vendere potuisset. *d. l. si servus. 14. in fin. pr. b. & infr. de Furt. l. si quis uxori. 52. §. si statuliber. pen. Vide Cujac. ad l. in lege. 45. §. 1. ff. ad l. Falcid.*

XI.

An indistinctè novatione tollatur condictio furtiva, si res furtiva adhuc extet & præsens sit, si non extet amplius, interepta forte post novationem? R. Indistinctè tolli. *l. parvi. 17. in pr. b.* (Ubi trāsferre in aliud nomē, & in alium statum obligationis, novare est, ut notat *Cujac. ad scire. 29. in fin. ff. de V. O.* Qua in re novatio differt ab obligatione. nam obligatione nuda liberatur reus re perempta demum: novatione liberatur statim, etiam re extante. *Gl. in d. l. 17. in pr. in verb. offeratur. b.* Item obligatio nuda exigit rei præsentiam; quia non potest quis videri obtulisse rem, quæ non aderat, & solum est præsens res, quæ est in ea regione, in ea provincia, ubi de ea quaeritur. *l. qui decem. 72. §. idem responsum. 3. in fin. ff. de solut.* Novatio autem non exigit, ut res præsens sit. *Cujac. ad d. l. parvi. 17. b. in suo Papin.*

AD TIT. III. DE CONDICTIONE
TRITICIARIA.

Condictio triticiaria siue triticaria (à tritico casu quodam sic dicta, quia in antiqua formula hujusce conditionis, quoties scilicet sua cuique actioni constituta erat formula, tritici siebat mentio, propterea quod ei, qui hanc actionem sibi dari primus postulaverat, fortè res erat de æstimando tritico, *Cujac. in par. ff. b.*) est actio personalis, qua præter pecuniam numeratam petuntur res omnes certæ vel incertæ, mobiles vel immobiles, corporales vel incorporales. *l. 1. in pr. ff. b. t.* Quæstiones tituli hujus præcipuæ sunt.

I.

An actione, Si certum petetur, præter pecuniam numeratam, etiam res certæ aliæ omnes peti possint? R. Tam cæteras res omnes certas, quam pecuniam numeratam actione, si certum petetur, vel, quæ eadem est, certi conditione peti posse, *l. certum est. 6. & l.*

6. & l. certi. 9. in pr. ff. de Rebus cred. Cum quibus textibus quomodo l. 1. in pr. b. concilianda tradit Cujac. ad rubr. tit. C. si cert. petatur. in pr. & ad d. l. 6. in suo Paulo, nec non ad l. 23. in pr. ff. de Rebus cred. in suo Afric.

II.

Cum plerumq; qui vinum, oleum, frumentum debet, nec solvit, quanti vinum, oleum, frumentum est, damnatur, æstimatione à iudice facta: æstimatio autem harum rerum varia sit, locis temporibusq; varietatem adferentibus. l. pretia. 63. §. uli. ff. ad l. Falcid. l. ideò. 3. infr. tit. prox. Hinc existit quæstio, cujus temporis æstimatio fieri debeat? R. Aut quis purè debet vinum, oleum, frumentum; aut cum adjectione diei, vel conditionis, vel loci. Si cum adjectione diei, sumetur æstimatio ejus diei, quo scilicet dari debuit, quoq; agi potuit. Nam die apposito id videtur agi inter contrahentes, ut is solus dies spectetur. Igitur non quanti fuit vinum ante diem, reus damnabitur, sed quanti eo die est, alioquin hoc plerumq; fraudi erit reo debitori, si æstimatio referatur ad tempus, quo nondum agi cum eo potuit. l. ult. ff. h. l. quotiens. 59. ff. de V. O. Similiter conditione adjecta, sumetur ejus temporis æstimatio, quo scilicet conditio exitit. d. l. quotiens. Loco adjecto, ejus, quo in eum locum perveniri potuit: sed & ejus loci tantum æstimatio, hoc est, quanti sit vinum, frumentum, oleum, in ejus loci foro, quo dari debuit, spectabitur. d. l. ult. h. l. idem erit. 60. ff. de V. O. Nec est hac in re differentia inter judicia stricta & bonæ fidei. d. l. ult. h. l. vinum. 22. sup. de Rebus cred. ubi Cujac. in suo Juliano, & in d. l. quotiens. 59. ff. de V. O. Quod si obligatio pura fuerit, tum siquidem sit bonæ fidei, rei judicatæ tempus; sin stricti juris, litis contestatæ tempus spectatur. d. l. ult. ibi: Si de die nihil convenit, h. d. l. vinum. 22. sup. de Rebus cred. l. 3. §. in hac actione. 2. ff. Commod.

AD TIT. IV. DE EO, QUOD CERTO LOCO DARI OPORTET.

Actio de eo, quod certo loco dari oportet, arbitraria est, qua scilicet, quod certo loco dari debuit, alio loco petitur, facta commemoratione ejus loci, quo dari debuit. Cujac. in par. ff. h. Ex hoc titulo quarunt Juris nostri Interpretes.

A 3

Si

I.

Si quis stipulatus sit Ephesi decem, aut Capuæ hominem dari; An possit, detracto altero loco experiri? R. non posse, ne auferatur loci utilitas reo. *l. 2. § si quis Ephesi. 2. h. Vide Bart. ad l. non utiq. 3. ff. h. n. 8. quem sequitur Castrenf. in d. l. 2. § si quis, & in d. l. non utiq. n. 5.*

II.

Cujus in alternativis sit electio; debitoris an creditoris? R. Debitoris esse electionem, quid præstare velit, *c. in alternativis. 70. Extr. de R. J. in 6. d. l. 2. § Scævola. 3. ibi: sed quid debeat, esse in ejus arbitrio, h. Castrenf. ad d. l. non utiq. n. 8. h.*

III.

An eadem sint earundem rerum in diversis locis pretia? R. Varia esse rerum pretia per singulas ferè civitates regionesq. *l. 3. h. l. pretia. 63. §. ult. ff. ad l. Falcid. Junge Accurs. ad l. fm. in verb. discrimen. C. de tempor. in integr. rest. Pacium cent. 4. Evavliogφ. quæst. 31.*

IV.

An morâ debitoris augeatur obligatio fidejussoris? R. Non augeri. *l. centum. 8. h. & ibi Cujac. in suo Afric. & ad l. ult. h. in suo Paulo.*

V.

An is, qui certo loco dare promisit, alio loco solvere possit invito stipulatore? R. Non posse *l. is, qui. 9. b. l. qui Roma. 122. in pr. ff. de V. O. l. fidejussor. 16. §. 1. ff. de Fidejuss. V. Accurs. ad l. continuus. 137. §. cum ita. 2. in verb. ubiq. potest. ff. de V. O. & Cujac. cum ad d. l. 122. in pr. tum ad d. l. 137. §. 2.*

AD TIT. V. DE PECUNIA
CONSTITUTA.

Constituta pecunia est pecunia debita à se, vel ab alio, quam certo die ut solvatur curaturum se quis recipit citra stipulationem. *Cujac. in par. C. b.* Per pecuniam rem quamvis in commercio existentem hoc loco intellectam volumus, *l. pen. C. h. e. l. pecunie. 178. ff. de V. S.* Eamq; vel naturaliter & civiliter simul, vel naturaliter tantum debitam exigimus. *l. 1. §. 7. h.* Sola verò civilis obligatio ad constitutum inducendum non sufficit. *l. 3. §. 1. h.* Hoc genere

203

nere conventionis nulla fit novatio, sed prima obligatio rata & firma permanet, quoad debitum re ipsa solutum fuerit. *l. ubi. 28. b.* Sequuntur tituli hujus quaestiones.

I.

An qui constituit Romae se soluturum, quod in provincia acceperat, Romae tempore legationis actione de constituta pecunia conveniri possit? R. Si in legatione Romae existens, constituit se Romae soluturum, quod in provincia acceperat, de constituto tempore legationis recte convenitur. *l. 5. § 1. in pr. b.* Sin vero in provincia cum esset, constituat se Romae soluturum, Romae legationis tempore conveniri non potest, alio tempore potest. *d. l. 5. §. 1. in fin. b. Cujac. 13. obs. 17. & ad l. furiosus. 39. §. 1. ff. de Judic. in suo Papin.*

II.

An indebitum possit constitui? R. Non posse. *d. l. 5. §. quod exigimus. 2. ff. b. l. pen. in pr. vers. ita tamen. C. eod. Vide Pac. cent. 4. Evaynoφ. quaest. 35.*

III.

Si qui mihi aut Titio se soluturum promiserat, mihi soli constituerit se soluturum, ac deinde solverit Titio; An mihi nihilo minus de constituto teneatur? R. Teneri. *l. §. vero. 8. b.* Et si n. promissor etiam post constitutum factum, me invito recte solvere potuerit Titio *l. vero. 12. §. pen. ff. de solut.* (nec enim constitutum novat, principalem obligationem. *l. ubi. 28. b.*) & solutione ea ipso jure se liberavit a priori & principali obligatione: non tamen se liberavit a posteriori obligatione, hoc est, a constitutoria, in qua Titius non fuit adjectus, sed mihi soli pecunia constituta est. Verum, ut subjicitur in *l. 9. b.* poterit promissor sive debitor pecuniam solutam a Titio repetere, condictione indebiti, quod ei imprudenter solvit, nim. non animadvertens, constitutum, quod mihi soli fecit, pro solutione haberi, id est, constituendo mihi, jam se, quasi mihi solvisse videri. Solvit igitur Titio, qui jam mihi solvisse intelligebatur. *Cujac. ad d. l. 8. b. in suo Paulo, & ad l. seq. 9. in suo Papin.*

IV.

Qui constituit certa die se soluturum, si non solvat ea die, sed postridie, vel qua alia die postea offerat, quod constituit, creditor

805
ditor autem accipere nolit, nec tamen sit ei ulla justa causa non accipiendi, & postea sine culpa debitoris res pereat; An constitutus liberetur, quasi res perierit creditori, non sibi; quasive pro soluta habeatur, quam creditor sine justa causa accipere recusavit? R. Debitorem à periculo, & consequenter ab actione constitutæ pecuniæ liberari. *l. sed & si alia. 17. ff. b.* Et sic moræ semel commissæ emendatio est per oblationem scil. quæ sit integro adhuc jure creditoris, id est, cum nondum quicquam interest creditoris, sibi præmaturius solutam rem fuisse. *Cujac. ad d. l. 17. b. in suo Paulo.*

V.

Si valetudine impeditus, aut vi, aut tempestate, petitor ad diem constituti non venerit, & postea pecunia, quam tunc temporis paratam debitor habebat, perierit furto, vel rapina, vel alio casu; An ea res ipsi noceat, hoc est, an periculum pecuniæ, quæ post diem constituti perijt, ad eum respiciat? R. Periculum pecuniæ ad petitorem pertinere & debitorem liberari, quia verum est petitorem moram fecisse in accipiendo. *litem illa. 18. in pr. b. Cujac. d. ad th. prac. l.*

VI.

An ex constituto, quod rogato ex Scto Trebelliano restituere hereditatem, vel alias possessori hereditatis, debitor hereditarius fecerit, post restitutam hereditatem vel possessori evictam, fideicommissarius, vel is, qui hereditatem evicit, agere possit? R. Eum solum agere posse, non possessorem, cui res evicta est, cumve, qui ex Scto restituere iustus est. *l. si post. 22. b. Cujac. ad l. beres. 21. in pr. ff. de Fidejuss. in suo Afric.*

VII.

An reus constitutæ pecuniæ sive accessor etiam in usuras teneatur? R. Teneri, si modò & in usuras se obligavit nominatim. *l. quidam. 26. b. ubi, quod dicitur: Salva ratione usurarum, Basilica rectè interpretantur μετὰ τῶν τόκων, id est, cum usuris habes penes me. Cujac. ad d. l. 26. b. in suo Scævola.*

92 (?) 25

203

nere conventionis nulla fit novatio, sed prima firma permanet, quoad debitum re ipsa solutum. Sequuntur tituli hujus quaestiones.

I.

An qui constituit Romae se soluturum, et acceperat, Romae tempore legationis actione condici conveniri possit? R. Si in legatione Romae se Romae soluturum, quod in provincia accepit tempore legationis recte convenitur. *l. 5. §. 1. in provincia cum esset, constituat se Romae solutionis tempore conveniri non potest, alio tenore §. 1. in fin. b. Cujac. 13. obs. 17. Et ad l. furiosus. 39. suo Papin.*

II.

An indebitum possit constitui? R. Non exigimus. *2. ff. b. l. pen. in pr. vers. ita tamen. C. de Evanc. 20. q. 35.*

III.

Si qui mihi aut Titio se soluturum promissit, Titio se soluturum, ac deinde solverit Titio; nus de constituto teneatur? R. Teneri, *l. si vero. 8. etiam post constitutum factum, me invito red Titio l. vero. 12. §. pen. ff. de solut. (nec enim condici principalem obligationem. l. ubi. 28. b.) & solutus liberatit a priori & principali obligatione: non venit a posteriori obligatione, hoc est, a constituto non fuit adjectus, sed mihi soli pecunia constituta subjicitur in *l. 9. b. poterit promissor sive debitor tam a Titio repetere, condictione indebiti, quod solvit, nim. non animadvertens, constitutum, condici, pro solutione haberi, id est, constituendo mihi solvisse videri. Solvit igitur Titio, qui ja telligebatur. Cujac. ad d. l. 8. b. in suo Paulo, & Papin.**

IV.

Qui constituit certa die se soluturum, sed postmodum, vel qua alia die postea offerat, quod

